

Wojciech Mroczka

Stanisław Ignacy Ochorok

Rocznik Kolbuszowski 9, 345-348

2006-2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Stanisław Ignacy Ochorok

To jeden z tych nauczycieli uczących w wiejskich szkołach, których początki pracy pedagogicznej przypadły na lata II Rzeczypospolitej. Nie zawahali się oni kontynuować swojego oświatowego dzieła w zupełnie innych warunkach, w trudnych, powojennych czasach. Z całym oddaniem zaangażowali się nie tylko w codzienne nauczanie dzieci, ale również uczyli czytać i pisać dorosłych, przekazywali wiedzę rolniczą, organizowali kursy z różnych dziedzin życia dla lokalnej społeczności oraz byli organizatorami życia kulturalnego w wioskach na terenie powiatu kolbuszowskiego.

Stanisław Ochorok urodził się 29 lipca 1904 r. w pięknym, królewskim mieście, jakim był Lwów. Jego rodzice to: Teodor i Joanna z domu Gołąbek. Ojciec pracował na kolei, matka wychowywała dzieci i zajmowała się domem.

Stanisław ukończył w 1919 r. trzy klasy szkoły wydziałowej we Lwowie, by z kolei w latach 1919-1926, kontynuować naukę w męskim Państwowym Seminarium Nauczycielskim w swoim rodzinnym mieście. 11 czerwca 1926 r. otrzymał świadectwo dojrzałości. Ukończenie Seminarium Nauczycielskiego uprawniało go do podjęcia pracy w charakterze nauczyciela w szkołach powszechnych z językiem wykładowym polskim. W 1925 r., podczas wakacji na obozie letnim w Delatynie, odbył kurs przysposobienia wojskowego. Był jednym z wyróżniających się uczestników tego kursu, co potwierdzają oceny na zachowanym zaświadczeniu.

Pracę nauczyciela podjął 1 listopada 1926 r. w pięcioklasowej Szkole Powszechnej w Durniem w powiecie Stryj, województwo stanisławowskie. Na razie był tylko tymczasowym nauczycielem tej szkoły. Pracował tam bardzo krótko, bo niespełna dwa lata. Tej pierwszej placówki oświatowej nie wspominał zbyt dobrze. Nie układała mu się współpraca z kierownikiem szkoły. W październiku 1927 r. doszło do poważnego konfliktu. Musiał interweniować przewodniczący Rady Szkolnej Powiatowej w Stryju. Nic więc dziwnego,

że w takiej sytuacji postanowił jak najszybciej przenieść się do innej szkoły. Tak też się stało. Od 1 września 1928 r. był już nauczycielem w Szkole Powszechnej w Dołhouce. Ta druga placówka oświatowa była jednak szkołą tylko dwuklasową i do tego jeszcze z językiem ruskim. Zapewne nie o takiej szkole marzył, ale podjął bez sprzeciwu obowiązki nauczyciela i rozpoczął przygotowania do egzaminu kwalifikacyjnego. Państwowa Komisja Egzaminacyjna we Lwowie 21 listopada 1928 r. na podstawie egzaminu stwierdziła, że Stanisław Ochorok jest dostatecznie uzdolnionym do samodzielnego sprawowania urzędu nauczycielskiego w szkołach powszechnych z językiem wykładowym polskim.

1 września 1929 r. St. Ochorok został przeniesiony z urzędu do jednoklasowej Szkoły Powszechnej w Kłodnicy. Przez kilkanaście miesięcy kierował tą szkołą, by z kolei na własną prośbę 1 grudnia 1930 r. zostać przeniesionym do trzyklasowej Szkoły Powszechnej w Sokołowie, w powiecie stryjskim.

W pierwszych latach pracy zawodowej zaangażował się również w działalność w strukturach Związku Młodzieży Ludowej. Był upoważniony do powołania tymczasowego zarządu tej organizacji w powiecie stryjskim oraz do współpracy z władzami administracyjnymi, wojskowymi i szkolnymi. W międzyczasie zdobył też uprawnienia do hospitacji zajęć w ogniskach kursów dla dorosłych i młodocianych. Otrzymał także odznakę za ofiarną pracę przy prowadzeniu drugiego Powszechnego Spisu Ludności Rzeczypospolitej Polskiej 9 grudnia 1931 r.

W szkole w Sokołowie pracował też bardzo krótko, bo już 1 lutego 1932 r. na własną prośbę został przeniesiony do pięcioklasowej Szkoły Powszechnej w Dzieduszycach Wielkich w powiecie stryjskim, gdzie pełnił obowiązki kierownika. Ta placówka również niezbyt przypadła mu do gustu i po kilku miesiącach, we wrześniu 1932 roku, prosił władze o przeniesienie go do szkoły w Rozhurczu. Prośba jego nie została uwzględniona. Również jego kolejna prośba o przeniesienie go do Stryja lub do jednej ze szkół na terenie powiatu lwowskiego nie została rozpatrzona pozytywnie. Był jednak konsekwentny i w końcu został przeniesiony z datą 20 sierpnia 1933 r. do dwuklasowej Szkoły Powszechnej w Dołhem, gdzie objął obowiązki kierownika. Zachował się dokument z 19 września 1933 r., który zawiera informacje, że St. Ochorok miał również misję kanoniczną wydaną przez Kurie Metropolitalną we Lwowie, zezwalająca mu na nauczanie religii w tej szkole. Na stanowisku kierownika przepracował do 1 stycznia 1936 r. Ponowił starania o przeniesienie na stanowisko kierownika szkoły do Lwowa. Była to placówka dwuklasowa nr 41, im. Św. Mikołaja. Jego prośba nie została jednak załatwiona pozytywnie.

1 stycznia 1936 r. inspektor szkolny w Stryju przeniósł St. Ochoroka na jego prośbę do jednoklasowej Publicznej Szkoły Powszechniej w Morsztynie. W szkole tej, jako jej kierownik, pracował do 9 września 1939 r. W 1938 r. został odznaczony przez Kuratora Okręgu Szkolnego we Lwowie brązowym medalem za długoletnią służbę. Na początku wojny obronnej, 4 września 1939 r., został mianowany komendantem obrony przeciwlotniczej i gazowej na gminę Morsztyn.

Po wkroczeniu wojsk sowieckich na wschodnie tereny Rzeczypospolitej nie tylko nie mógł pracować jako nauczyciel, ale przede wszystkim musiał zadbać, jak uchronić się przed deportacją oraz zdobyć środki do życia. Podjął pracę, jako pomocnik murarski. Równocześnie był słuchaczem kursu, który przekwalifikował go na nauczyciela szkół sowieckich. Uczestniczył w kursach dotyczących literatury rosyjskiej i ukraińskiej, historii Rosji, historii ZSRR. W czerwcu 1941 r. do Lwowa wkroczyli Niemcy, a Ochorok, będąc znowu bezrobotnym, zatrudnił się ponownie jako pomocnik murarski. W okresie od 15 marca do 30 czerwca 1942 r. był słuchaczem kursu handlowego. Mocno zaangażował się również w działalność konspiracyjną. Uczyniła to również jego cała rodzina. Ojciec, pracując na kolei, przekazywał dla ruchu oporu cenne informacje dotyczące hitlerowskich transportów wojskowych jadących na front wschodni. Za swą działalność na rzecz wolnej Polski zapłacił on najwyższą cenę. Został w 1944 r. aresztowany przez hitlerowców i powieszony na jednym z placów Lwowa. St. Ochorok na wieść o aresztowaniu ojca, obawiając się represji, uciekł 8 maja 1944 r. ze Lwowa wraz z matką i siostrami. Nową przystań życiową znalazł wraz z rodziną na terenie powiatu kolbuszowskiego. Wcześniej już pracowała tu jego siostra Honorata Rudnicka (w Przedborzu i Dzikowcu). Od 1 września 1944 r. podjął pracę, jako nauczyciel, w Szkole Powszechniej w Lipnicy. Pracował tu do 31 sierpnia 1945 r., by z kolei objąć posadę kierownika Szkoły Powszechniej w Dzikowcu. Tą szkołą zarządzał przez 20 lat. Podjął się też trudnego, jak na ciężkie powojenne czasy, zadania – budowy nowego budynku szkoły. Udało mu się ten cel zrealizować i w 1957 r. odbyło się jej uroczyste otwarcie.

Oprócz pracy nauczycielskiej, wielu zadań związanych z budową nowej szkoły, nie zapominał także o tym, że szkoła to ważna instytucja kulturotwórcza na wsi polskiej. Był inspiratorem wielu przedstawień, imprez i uroczystości nie tylko szkolnych, ale i dla całego środowiska dzikowieckiego. Czasy powojenne, to nie tylko bieda, ale i ogromny brak kadr oświatowych. Mimo że Stanisław Ochorok nie miał wykształcenia rolniczego, powierzono mu w 1946 r. nadzór kierowniczy nad Publiczną Średnią Szkołą

Rolniczą. Tak więc przez pewien okres kierował dwoma placówkami oświatowymi w Dzikowcu.

Jego pobyt w Dzikowcu, to nie tylko praca pedagogiczna, budowa szkoły, działalność kulturalna, tu również ułożył sobie życie osobiste. W 1948 r. – 22 stycznia zawarł związek małżeński z Kazimierą Korzeniowską. Potem na świat przyszli jego synowie: Stanisław i Leszek.

W 1965 r. wraz z rodziną przeniósł się do Stalowej Woli, gdzie otrzymał mieszkanie w ramach rekompensaty za ziemie utracone na Wschodzie. Podjął pracę w Szkole Podstawowej nr 6 w Stalowej Woli, gdzie pełnił funkcję zastępcy kierownika. 31 sierpnia 1969 r. przeszedł na emeryturę.

Pracując przez 43 lata jako nauczyciel, był również aktywnym członkiem ZNP. Należał do pierwszych organizatorów Towarzystwa Przyjaciół nad Zabytkami, Przyrody im. J. M. Gosłara w Kolbuszowej. Działał także w takich organizacjach, jak: ZHP, PCK, LOP. Za aktywną pracę zawodową i społeczną został w 1956 r. odznaczony Złotym Krzyżem Zasługi.

Do końca swojego długiego życia interesował się wszystkim, co dotyczyło polskiej szkoły. Zmarł 7 lipca 1996 r. w wieku 92 lat i spoczął na cmentarzu w Stalowej Woli.